

SCIENTIFIC ACHIEVEMENTS OF MODERN SOCIETY

Abstracts of VI International Scientific and Practical Conference
Liverpool, United Kingdom
5-7 February 2020

**Liverpool, United Kingdom
2020**

UDC 001.1

BBK 83

The 6th International scientific and practical conference “Scientific achievements of modern society” (February 5-7, 2020) Cognum Publishing House, Liverpool, United Kingdom. 2020. 1418 p.

ISBN 978-92-9472-193-8

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Scientific achievements of modern society. Abstracts of the 6th International scientific and practical conference. Cognum Publishing House. Liverpool, United Kingdom. 2020. Pp. 21-27. URL: <http://sci-conf.com.ua>.

Editor

Komarytsky M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Editorial board

prof. Jan Kuchar, CSc.

doc. PhDr. David Novotny, Ph.D.

doc. PhDr. Zdenek Salac, Ph.D.

prof. Ing. Karel Marsalek, M.A., Ph.D.

prof. Ing. Jiri Smolik, M.A., Ph.D.

prof. Karel Hajek, CSc.

prof. Alena Svarcova, CSc.

prof. Marek Jerabek, CSc.

prof. Vaclav Grygar, CSc.

prof. Vaclav Helus, CSc.

prof. Vera Winterova, CSc.

prof. Jiri Cisar, CSc.

prof. Zuzana Syllova, CSc.

prof. Pavel Suchanek, CSc.

prof. Katarzyna Hofmannova, CSc.

prof. Alena Sanderova, CSc.

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine, Russia and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: liverpool@sci-conf.com.ua

homepage: <http://sci-conf.com.ua>

©2020 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2020 Cognum Publishing House ®

©2020 Authors of the articles

134.	МАРУЩАК О. В., ПЕДОРЕНКО Е. Ю., САУЛА Ю. В., СЛОБОДЯНЮК Н. А. ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНА КУЛЬТУРА ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ У МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ.	906
135.	МАНАЕВА Г. С., НОВІКОВА І. Г. ПРО ДЕЯКІ НАПРЯМКИ У РОЗРОБЦІ ПРОБЛЕМ ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН УКРАЇНСЬКІЙ МОВИ.	916
136.	МАТУШКІНА Д. Д. КОНЦЕПТУАЛЬНЕ НАВАНТАЖЕННЯ ПРОСТОРОВИХ ЛОКУСІВ ОПОВІДАННЯ «КРИНИЦЯ ДЛЯ ТРОЯНД» Є. ПАШКОВСЬКОГО.	923
137.	МАКСУМОВА Е. О. GAS HYDRATE TECHNOLOGY DEVELOPMENT OF COAL MINE METHANE TRANSPORTATION OPTIMIZATION.	927
138.	МЕЛЬНИК Г. Н., ЯРНЫХ Т. Г., РУХМАКОВА О. А. ТЕХНОЛОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ СОЗДАНИЯ ЭМУЛЬСИОННЫХ МАЗЕЙ ДЛЯ ПРИМЕНЕНИЯ В ДЕРМАТОЛОГИИ.	934
139.	МӘМБЕТОВ Ж. Қ. «ЖӘХАНША» ДӘСТАНЫНЫҢ ИДЕЯЛЫҚ-ТЕМАТИКАЛЫҚ, ӨЗГЕШЕЛИКЛЕРИ, ЖӘМИЙЕТЛИК РОЛИ.	939
140.	МИХАЙЛОВА О. В. ОСОБЕННОСТИ ПОЭТИЧЕСКОГО СЛОВАРЯ М. ЖАКОБА НА ПРИМЕРЕ КАМЕРНО-ВОКАЛЬНЫХ СОЧИНЕНИЙ Ф. ПУЛЕНКА.	943
141.	МІРОШНИЧЕНКО Г. А. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЛАБОРАТОРНОМУ ПРАКТИКУМІ СТУДЕНТІВ ДЛЯ СПЕЦДИСЦИПЛІН.	947
142.	НАГОРНИЙ В. В., НАГОРНА Н. О., ПАРЧЕНКО М. В. ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ У МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.	953
143.	НИЁЗОВА Р. Н., ХУЖАКУЛОВ К. Р., ФОЗИЛОВ С. Ф. МОДИФИКАЦИЯ СИНТЕТИЧЕСКОГО ЖИРА И ПРИМЕНЕНИЕ ЕГО ДЛЯ ЖИРОВАНИЯ КОЖ.	962
144.	НІЧАСНКО І. І., НЕВИННА Ю. П. ДУАЛІСТИЧНИЙ ХАРАКТЕР КОНЦЕПТУ КРАСА В ІСПАНСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ ТА ЙОГО ВІДТВОРЕННЯ В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ.	968
145.	ОСПІЧУК А. С. ФІЛОСОФІЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ СВІДОМОСТІ.	972
146.	ОПАЛЮК Т. Л. ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА: МОРАЛЬНО-ЦІННІСНІ ПРІОРИТЕТИ.	978
147.	ПАВЛЮК А. С. ФОРМУВАННЯ КОНТЕНТ-ПАРАМЕТРІВ РОЗВИТКУ АУТСОРСИНГУ НА ЗАСАДАХ СИТУАЦІЙНОГО ДІАГНОСТУВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ТА БЕЗПЕКИ ДІЯЛЬНОСТІ ПТАХОФАБРИКИ.	983

УДК 378.147.091.31:61

**ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ У МЕДИЧНИХ
ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Нагорний Володимир Володимирович

к.фарм.н., доцент

Нагорна Наталія Олександрівна

к.фарм.н., доцент

Парченко Марина Вікторівна

старший лаборант

Запорізький державний медичний університет

м. Запоріжжя, Україна

Анотація: автори розглядають можливі види і форми самостійної роботи в медичному закладі вищої освіти, акцентують увагу на її ролі в підвищенні якості підготовки спеціалістів до майбутньої професійної діяльності та значної ролі викладача в мотивації студентів до самоосвіти.

Ключові слова: самостійна робота, самостійна професійно-пізнавальна діяльність, організація навчального процесу, пізнавальна активність, самоосвіта студентів, методи проблемного навчання, позааудиторна навчальна діяльність, мотивація, якість навчання.

Сучасний напрям вищої медичної освіти орієнтовано на підготовку високоякісних фахівців для охорони здоров'я, які забезпечать гарантований рівень медичної допомоги населенню. Концепція розвитку вищої медичної освіти спрямована на підготовку фахівців, здатних розробляти і реалізовувати комплекс лікувально-профілактичних і реабілітаційних заходів у рамках своєї спеціальності, оцінювати характеристики психічного та фізичного здоров'я людини, аналізувати і виявляти результативність власної професійної

діяльності, прогнозувати шляхи і напрями її вдосконалення і підвищення ефективності [1].

У процесі її реалізації мають бути вирішені три глобальні завдання: підготовка професійно мобільного, вмотивованого фахівця; забезпечення випускників обсягом теоретичних знань, практичних умінь і навичок, необхідних для початкового етапу входження в професійну діяльність; формування навичок роботи з джерелом інформації та вміння організувати самостійну професійно-пізнавальну діяльність.

В сучасному освітньому процесі головним має бути принцип: навчити вчитися, прищепити вміння самостійно поповнювати свої знання, орієнтуватися в потоці інформації, яка стрімко змінюється. У цьому аспекті значна увага приділяється викладачами вдосконаленню форм і методів самостійної роботи студентів. У сучасному уявленні самостійна робота – це активні форми і методи навчання, єдність навчально-виховної, науково-дослідної та науково-практичної діяльності, тісна співпраця студента з викладачем. Провідну роль у розвитку і вдосконаленні самостійної роботи студентів, їх мотивації до самонавчання відіграє викладач як суб'єкт освітньої діяльності. Його професійні знання, вміння, навички і педагогічний досвід дозволяють ефективно організувати самоосвітню діяльність студентів, розвинути психологічний і професійний рівень їхнього творчого потенціалу.

Для виконання завдань, які постали перед сучасною вищою освітою, необхідно вдосконалювати навчально-виховний процес, створювати такі методи і форми взаємодії викладача і студента, які спрямовані на заохочення самостійної навчальної діяльності студентської молоді, оскільки компетентнісна парадигма освіти регламентує, що тільки ті знання, які людина набула самостійно, завдяки власному досвіду, думці й діям, стають справді її здобутком. У закладах вищої освіти останнім часом спостерігається тенденція до збільшення годин на самостійну роботу. Згідно з існуючими нормативними вимогами, на самостійну

роботу студентів передбачено до 2/3 загального обсягу часу, відведеного на вивчення конкретної дисципліни [2].

Мова йде не лише про збільшення кількості годин на самостійне навчання, а про принциповий перегляд організації навчального процесу у ЗВО, який повинен будуватися так, щоб розвивати вміння вчитися, формувати у студента здібності до саморозвитку, творчого застосування отриманих знань, способів адаптації до професійної діяльності. Тому основним завданням викладача у вищій школі стає не репродуктивне викладання набору готових знань, а організація активної самостійної роботи студентів [3].

Розвиток викладачами високого рівня самоосвіти студентів вирішується через різні види навчальних занять і форм навчання. Найважливіші з них такі: практичні та семінарські заняття, розв'язання ситуаційних завдань, тестових завдань, підготовка рефератів, доповідей, робота з літературними джерелами та в мережі Інтернет, заняття біля ліжка хворого, курація хворих, відвідування елективних курсів, що сприяють розвитку клінічного мислення для самостійного розв'язання лікарських задач. На практичних і семінарських заняттях широко застосовуються методи проблемного навчання у вигляді ділових ігор, імітаційних і рольових ігор, рольового тренінгу, ігрового проектування. Серед активних форм навчання, що стимулюють розвиток самостійної діяльності студентів і як наслідок цього – їхньої пізнавальної активності, на клінічних кафедрах перевага віддається підготовці та захисту навчальних історій хвороби, застосуванню методів моделювання клінічних ситуацій, атестації практичної підготовки студентів. Це сприяє формуванню та розвитку клінічного мислення і вдосконаленню професійних навичок роботи студентів із хворими.

Важливою умовою розвитку самоосвітньої діяльності є навчально-дослідницька робота студентів, безпосередньо пов'язана із засвоєнням знань. Працюючи в студентських наукових гуртках, студенти вчать самостійно підбирати і працювати з науковою літературою, планувати і проводити

експеримент, аналізувати його результати. Науково-дослідна робота студентів є однією з форм проблемного навчання у виші. Залучаючи студентів до дослідницької діяльності, викладачі створюють сприятливі умови для самоосвіти і професійної освіти студентів.

Вона передбачає розвиток здатності формувати нові знання, отримувати фактичний матеріал, робити наукові узагальнення, розширювати і поглиблювати знання, розвивати в процесі розв'язання теоретичних проблем і практичних завдань мислення, вдосконалювати клінічне мислення [4].

Самостійна робота будується із урахуванням навчальних планів та навчальних програм із вивчення певної дисципліни, а також інтересів і необхідних знань студента. Самостійна робота буває двох видів: аудиторна (виконується під чітким контролем викладача) і позааудиторна (виконується самостійно студентами в бібліотеці, читальному залі тощо). Позааудиторна навчальна діяльність спирається на самодіяльність, свідомість, та активність та ініціативу студента. Вірно організована позааудиторна діяльність в розвитку студента має не менш важливе значення, ніж активна робота в аудиторії.

Т. І. Туркот вважає, що самостійну роботу студентів можна класифікувати за різними критеріями:

1. З урахуванням на місце і час проведення, характер керівництва і спосіб здійснення контролю за її якістю з боку викладача можна виокремити:

- а) самостійну роботу студентів на аудиторних заняттях;
- б) позааудиторну самостійну роботу (3-4 години на день, у т.ч. й у вихідні);
- в) самостійну роботу під контролем викладача – індивідуальні заняття з викладачем, особливості яких уже було висвітлено вище.

2. За рівнем обов'язковості виокремлюють:

- а) обов'язкову, окреслену навчальними планами і робочими програмами (виконання домашніх завдань, підготовка до лекцій, практичних робіт та різновиди завдань, які виконуються під час ознайомлювальної, навчальної,

виробничої, переддипломної практики; підготовка і захист дипломних та курсових робіт);

б) бажану (участь у наукових гуртках, конференціях, підготовка наукових тез, статей, доповідей, рецензування робіт інших студентів тощо);

в) добровільну (участь у різноманітних конкурсах, олімпіадах, вікторинах, виготовлення наочності, підготовка технічних засобів навчання).

3. З огляду на рівень прояву творчості студентів виокремлюють:

а) репродуктивну самостійну роботу, що здійснюється за певним зразком (розв'язування типових задач, заповнення схем, таблиць, виконання тренувальних завдань, що вимагають осмислення, запам'ятовування і простого відтворення раніше отриманих знань);

б) реконструктивну самостійну роботу, яка передбачає слухання і доповнення лекцій викладача, складання планів, конспектів, тез та ін.

в) евристичну самостійну роботу спрямовану на вирішення проблемних завдань, отримання нової інформації, її структурування і використання в нових ситуаціях (складання опорних конспектів, схем-конспектів, анотацій, побудову технологічних карт, розв'язання творчих завдань).

г) дослідницьку самостійну роботу, яка орієнтована на проведення наукових досліджень (експериментування, проектування приладів, макетів, теоретичні дослідження та ін.) [5].

У процесі освіти відбувається поєднання особистого досвіду зростаючої людини з соціальним досвідом, відображеним і закріпленим у наукових поняттях, конкретизуються та збагачуються змістом. Рушійна сила освітнього процесу – інтерес (мотивація) – забезпечує увагу до змісту освіти і способів її набування. Інший компонент цього процесу – рефлексія – необхідний для подолання особистістю інертності спочатку чуттєвого сприйняття, уявлень, а потім суджень і, нарешті, самих методів пізнання процесу мислення. Самоактуалізація при самостійному опрацюванні матеріалу розглядається як

період інтенсивного усвідомленого і регульованого процесу саморозвитку студентів [6].

Організація СРС — це діяльність викладача для залучення всіх студентів до систематичного й продуктивного самостійного навчання. Керівна роль викладача в організації СРС можлива лише при забезпеченні таких умов:

1. Планування часу. Викладач, визначаючи обсяг самостійної роботи, має враховувати реальний запас навчального часу студентів і темп їхньої роботи.

2. Систематичність. СРС не має виконуватися спішно наприкінці семестру, її потрібно організовувати рівномірно, відповідно до тижневого навантаження за навчальним планом.

3. Мотивація. Значення СРС як засобу опанування професійних компетенцій має бути доведеним до свідомості студентів якомога раніше, починаючи з першого курсу.

4. Технологічність. Відсутність умінь самостійно працювати робить цю роботу трудомісткою, тривалою, непродуктивною. Студентів необхідно навчити таких вмінь: структурувати самостійну роботу (проектування виконання етапів роботи в часі тощо); здійснювати пошук необхідної інформації; опрацьовувати джерела інформації, здійснювати запис прочитаного, проводити самоконтроль якості виконаної навчальної роботи.

5. Психогігієна. Вироблення у студентів умінь продуктивно планувати розпорядок дня, виховувати культуру розумової праці.

6. Забезпечення матеріально-технічної бази. Відстеження наявності належного бібліотечного фонду, читальних кімнат у гуртожитку тощо. Забезпеченість різноманітними засобами інформаційно-комунікаційних технологій.

7. Дидактично-методичне забезпечення. Постійне надання студентам методичних рекомендацій та інструктажів перед новими для них видами самостійної роботи. Підготовка для студентів допоміжних методичних матеріалів, що б дало змогу економити їхній час. Консультування студентів.

8. Контроль і коригування. Забезпечення моніторингу якості виконання СРС. Навчальний матеріал дисципліни, передбачений навчальною програмою для засвоєння студентом під час самостійної роботи, виносять на поточний і підсумковий контроль поряд із навчальним матеріалом, який опрацьовується під час аудиторних навчальних занять.

9. Оцінка результатів. Результати самостійної роботи студентів оцінюються під час практичних, семінарських занять, перевірки усних і письмових завдань, планів, тестів, конспектів тощо, захисту індивідуальних творчих завдань, курсових, дипломних робіт, складання заліків, екзаменів [7].

Як основний засіб оволодіння навчальним матеріалом СРС спрямована на формування самостійності студентів. Вона передбачає діяльність студентів із засвоєння знань, формування умінь і навичок без участі викладача, хоча і керується ним. Самостійна аудиторна робота студента виконується під час аудиторних занять, як їх складова частина (при активному консультуванні викладача). Самостійна позааудиторна робота студента виконується у час, вільний від обов'язкових навчальних занять, регламентується робочим навчальним планом і навчальною програмою, становить не менше 1/3 та не більше 2/3 загального обсягу навчального часу студента.

На сьогоднішній день в системі вищої освіти України відбуваються різні нововведення. Вони знайшли своє позитивне застосування і в сфері самостійної роботи студента, **а саме:** наявність розгалуженої системи позааудиторних робіт; кращий рівень сприйняття інформації, що опрацьовується самостійно (до 90%); повна свобода дій в питанні опрацювання інформації, що дається на самостійне вивчення, відсутність залежності від викладача.

Таким чином, самостійна робота – невід'ємна складова сучасного педагогічного процесу. Самостійна робота студента сприяє вихованню мислення майбутнього професіонала, створює умови для зародження самостійної думки, пізнавальної активності. Організація самостійної роботи студентів на основі концептуального підходу надає можливості особистісного залучення студента

до опанування професійної діяльності та формує в нього такі професійні якості як відповідальність, креативність, інформаційну культуру, здатність до самоосвіти. Її продуктивність забезпечується поєднанням різноманітних форм навчальної діяльності в умовах розвиваючого освітнього середовища закладу вищої освіти.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Моїсеєнко Р. О. Завдання вищої медичної освіти в контексті реформування галузі / Р. О. Моїсеєнко, В. В. Вороненко, І. Фещенко [та ін.] // Ваше здоров'я. – 2011. – № 31. – С. 5-13.
2. Діордіященко.О.В. Самостійна робота студентів у ВНЗ // Педагогические науки / Проблеми подготовки специалистов [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.rusnauka.com/ONG_2006/Pedagogica/17894.doc.htm
3. Кононец Н. В. Педагогічні інновації вищої школи: ресурсноорієнтоване навчання / Н.В. Кононец // Педагогічні науки : зб. наук. праць. – Полтава, 2012.– Вип. 54.– С. 76–80.
4. Коротич Н. М. Самостійна робота студентів як засіб пізнавальної активності студентів медичного ВНЗ / Н. М. Коротич, Н. М. Лохматова, І. А. Колісник, І. Ю. Ващенко // Інноваційні технології в організації самостійної роботи студентів медичних освітніх закладів: матеріали навч.-наук. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 23 березня 2017 р. – Полтава, 2017. – С. 77–78.
5. Педагогіка вищої школи: навч. посібник / Т. І. Туркот. – К.: Кондор, 2011. – 628 с.
6. *Онучак Л. В.* Педагогічні умови організації самостійної позааудиторної роботи студентів економічних спеціальностей : автореф. дис. канд. пед. наук : 13.00.04 “Теорія і методика професійної освіти” / Людмила Володимирівна Онучак. — К., 2002. — 18 с.

7. Грицюк Л. К. Організація самостійної роботи студентів у навчальному процесі вищого навчального закладу / Л. К. Грицюк, М. В. Сірук // Науковий вісник Волинського національного університету ім. Лесі Українки. – 2011.– № 17. – С. 9–14.